

Açık Eğitsel Kaynaklar

Elbette ki derslerimize dijital ortamları entegre ettiğimizde birer içerik üreticisine dönüşmemiz gerekiyor; ancak bilgi bu kadar her yerdeyken, aynı bilgiyi hazır halde sunan başka kaynaklar da varken her kaynağı kendimiz hazırlamak zorunda değiliz. İnternet bilgi kirliliğiyle dolu elbette ancak yararlanabileceğimiz pek çok açık eğitsel kaynak da var.

Aklımıza ilk gelen kaynaklar yine Youtube, slide share eğitim videoları gibi kaynaklar; çünkü bunları sıklıkla kullanıyoruz. Youtube'da pek çok eğitsel videoya, hatta eğitim kanalına, slideshare gibi sunum paylaşım sitelerinde de önceden hazırlanmış powerpoint sunularına erişmek mümkün. Ancak bizim asıl sözünü edeceğimiz özellikle ders için üretilmiş açık eğitsel kaynaklar.

Biz konunun tarihçesine çok fazla girmeyeceğiz ama kısaca değinmekte yarar var. 2000'lerde başlayan açıklık hareketinin bir parçası olarak 2000 yılında başlatılan bir projeyle 2001 yılında MIT (Massachusetts Institute of Technology) Üniversitesinin ders malzemelerini çevrimiçi ortamda ücretsiz olarak tüm dünyaya açmasıyla başlayan bir akım bu. Bu ders malzemeleri bazen yalnızca sınıfta tahtanın bir görüntüsü, bazen bir ders izlencesi yani syllabus, bazen konu anlatımlarına ilişkin video tabanlı veya yazılı içerikler, bazen sınav örnekleri ve çalışma kağıtları halinde dünyanın her yerindeki öğrencilere ve eğitimcilere kaynak sağlamak felsefesiyle hazırlanmış.

Ardından pek çok eğitimci ve eğitim kuruluşu da bu akıma katılmış. Ek kaynaklarda bu konuda ek bilgi veren, dünyada ve Türkiye'de bu akıma katılan, çeşitli konularda ve bilim alanlarında içerik sağlayan kuruluşların sitelerinin İnternet bağlantılarını bulabilirsiniz. Bu kaynakları nasıl kullanacağız? Ders kitapları zaman zaman çok pahalı olabiliyor ve bazen iş yoğunluğumuzdan bizler de içerik oluşturmakta zorlanabiliyoruz. Böyle durumlarda edinebileceğimiz açık eğitsel kaynakları ders malzemesi olarak kullanabilir veya öğrencilerimizle ek kaynak olarak paylaşabiliriz.

Burada bir de telif konusu var. Bazı açık eğitsel kaynaklar yalnızca olduğu gibi kullanılabiliyorken bazılarıysa üzerinde düzenlemeler yapmanıza, çoğaltmanıza, dilediğiniz gibi kullanmanıza izin veriyor. Peki bunu nasıl anlayacağız? Creative Commons adlı telif hakkı lisansı, telif hakkı bulunan bir eserin veya çalışmanın ücretsiz olarak dağıtılmasını sağlayan bir çeşit kamu telif hakkı lisansıdır. Bir yazar oluşturduğu eseri kullanılması için paylaşmak veya üzerinde değişiklikler yapma hakkını vermek istediğinde CC, yani creative commons lisansı kullanır. Creative commons lisanslarının da çeşitli türleri var. Bulduğunuz kaynağın kullanım şartlarının neler olduğunu anlamak için hangi tür creative commons lisansına sahip olduğuna bakmanız yeterlidir. Bunu da kaynakta göreceğiniz lisans simgelerinden anlayabilirsiniz. Lisans simgelerinin neleri ifade ettiğini görmek için ek kaynaklarda lisanslama başlığı altında verilen creative commons sayfasının internet bağlantısına tıklayıp içeriği inceleyebilirsiniz.

Aynı zamanda sizler de açık eğitsel kaynak hazırlayıp bunları creative commons lisansı ile lisanslayıp başkalarının kullanımına açabilirsiniz.